

Goeden morgen, vrienden.

Op deze zondagmorgen zullen wij voor het eerst in de loop van dit jaar enigszins afwijken van het gebruikelijke. Tot op dit ogenblik hebben wij nog steeds met U gesproken over ethische en esoterische waarden, zoals deze in heilige boeken, openbaringen, e.d. zijn vastgelegd. Het wordt nu tijd, dat wij met deze groep snel voorwaarts gaan. Ten slotte heeft deze groep I een uitreikende voorbereiding gehad in de voorgaande jaren en wij nemen aan, dat U dan ook in staat zult zijn andere en meer esoterische argumenten te billijken en te begrijpen. Dat hiermede het karakter van de ochtend iets gewijzigd wordt, zult U hopelijk niet erg vinden.

Wij willen allereerst beginnen met een ogenblik na te denken over God. God is voor ons een verre naam, waarvan we betrekkelijk weinig weten. Het is voor ons helaas onmogelijk om ons daarvan een reëel beeld te maken. Elke relatie met God is dan ook een zeer persoonlijke, gebonden aan een deel-voorstelling, die ongetwijfeld tot het grote geheel van het begrip behoort.

Eén van de stelregels, die wij steeds weer hebben aangehaald in de loop der jaren, dat wij deze ochtendbijeenkomsten hebben geleid (om niet te spreken van andere cursussen), is geweest: God is in U. Het is van hieruit, dat wij deze morgen moeten trachten verder te gaan.

Wanneer God in mij is, dan is ook het totaal van de goddelijke Kracht in mijn wezen vertegenwoordigd. Het totaal van deze Kracht kan binnen mijn wezen geopenbaard worden. Maar gezien het feit, dat hetgeen voor mijn persoonlijkheid geldt - n.l. God is in mij - ook geldt voor alle andere dingen, is er een perfecte eenheid te vinden tussen alle dingen. Op grond daarvan kunnen dan de stelregels, die voor een werkelijke ontwikkeling worden gesteld, zijn als volgt:

Iedere mens heeft in zich de mogelijkheid tot eenheid met alle mensen en alle krachten, die het menselijke te boven gaan. Het menselijk bewustzijn kan door de goddelijke Kracht, die in het "ik" is gelegen, een verbinding maken met het totaal van het Al. Slechts daar, waar het bewustzijn kleiner en geringer is, zal de mens dit nog niet als deel van eigen wezen kunnen erkennen. Want daar, waar het onbewustzijn regeert, is het grootste bewustzijn noodzakelijk om de werkelijke levenskracht en functie te vinden. Zo ligt voor de mens, die streeft naar bewustwording, in de eerste plaats open het rijk van de mens en de menselijke geest. Daarnaast alle rijken van Tronen en Heerschappijen, met alle daaruit voortgekomen krachten, in zoverre zij behoren tot de lichtende ontwikkeling, tot het goddelijk plan.

Een tweede vaststelling brengt ons tot het principe van de chaos, de ondergang. Een principe, dat in het menselijk leven vertegenwoordigd is als de onbegrepen zijde van het Goddelijke. Eenzijdig kan men nooit tot een werkelijke en volledige bewustwording komen. Het is dus duidelijk, dat eens ook het principe van de chaos in de mens zal moeten bloeien. Dat ook dit aspect van het totaal der schepping zal moeten worden gerealiseerd als deel van het eigen "ik". Echter tot de tijd, dat een volledig bewustzijn van het licht is gewonnen, kan de chaos niet binnen het "ik" optreden als een werkelijke en waardevolle aanvulling van het cosmisches besef. Het is daarom, dat wij stellen - sprekende dus van uit de factor "God in ons" -: De mens is verdeeld in licht en chaos. Zijn chaotische principes zijn over het algemeen niet, wat de mens als kwaad of ongeoorloofd beschouwt. Ze zijn slechts de impulsen, die hem tot het erkennen van kwaad drijven.

Chaos is het resultaat van kennen en oordelen. Zelfs in het begin der schepping, toen uit de chaos de schepping werd gebaard door het Goddelijke,

is daaraan veel vooraf gegaan. Wanneer wij ons dit van uit ons beperkt standpunt trachten te realiseren, zeggen wij: "De Schepper, ontwakend tot Zichzelf, kende Zichzelf en besloot Zichzelf te openbaren." Het kennen van het "ik", plus het zich willen openbaren brengt een toestand, waarin geen absolute realisatie bestaat. Dit nu is chaos.

Het chaotische principe in ons leven kunnen wij slechts gebruiken als achtergrond. De God in ons is nog steeds een God van licht, de God in ons is nog steeds een God van liefde, omdat het deze aspecten zijn, die voor onze weg de werkelijke betekenis "God" nog illustreren. Daarachter ligt echter de chaos.

Zo kan worden gesteld - van uit een standpunt, verschillend van dat van de bewuste mens -: God is een toornige God. God is een wraakzuchtige God. God is een wrede God. Gelijktijdig weten wij echter, dat in de vorming van ons wezen (en dus de weg der bewustwording, die wij gaan) God is een liefdevolle God, een zachtmoedige God, een verdraagzame God.

Deze tegenstelling in realisatie van het goddelijk Wezen zal voor ons steeds weer een leidraad zijn bij ons eigen zoeken. Op het ogenblik, dat wij kwaad als zodanig erkennen, wekken wij in ons één van de aspecten, die op de achtergrond liggen. Hij, die bewust kwaad doet, wekt de toornige God uit het chaotische, omdat zijn eigen bewustzijn op het ogenblik, dat het oordeel "kwaad" werd geveld, chaotisch was. Op het ogenblik, dat de mens zich in onrecht stelt (volgens het huidige bewustzijn) t.o.v. wereld en schepping, zal de toornige God in de mens gewekt worden. Op het ogenblik, dat de mens faalt en zijn fouten als schuld in zichzelf bevat, zal juist dit falen de wraakzuchtige God uit het chaotische in hem naar voren doen treden.

Wanneer wij leven - onverschillig waar - moeten wij met deze aspecten rekening houden. Want onze God is een God van liefde. Zo slechts mag het concept zijn in de toestand, waarin wij nog verkeren. Elk realiseren van een ander aspect wordt uit onszelf geboren. Niet God is wraakzuchtig, maar het is onze wraakzucht, die als deel van het Goddelijke wordt geopenbaard aan ons wezen. Evenzeer is het niet Gods liefde in de werkelijke zin, die zich realiseert voor ons. Het is onze liefde tot God en de wereld, die weerkaatst wordt in een Goddelijke liefde, die wij binnen ons wezen kunnen ervaren.

Het meest duidelijke beeld, dat ik U hieromtrent kan geven, is dit: God is de oneindigheid, waarin alle dingen en alle mogelijkheden volledig zijn bevat in een volmaakte vorm. Op het ogenblik, dat wij uit onszelf een impuls geven en zenden tot het Goddelijke, zal het Goddelijke daarop antwoorden. Er is geen mogelijkheid, dat er voor ons geen antwoord wordt gegeven; evenmin als ooit ons eigen wezen geheel stom zou kunnen blijven. Het bewustzijn op zichzelf impliceert de uiting. Slechts het volmaakte bewustzijn kan binnen zichzelf besloten worden.

Een toestand van samadhi is een zoete droom, die niet gerealiseerd kan worden. De daadwerkelijke versuffing, waarbij het totale leven wordt uitgesloten, het bewustzijn tot nil wordt en alle daadkracht verdwijnt, is een droom. Een droom, die zo niet gerealiseerd kan worden en die in zichzelf zou zijn een terugkeer tot de toestand van vóór de schepping. Wel kan nirwana gerealiseerd worden, zijnde het daadloos maar begrijpend doorschouwen en beleven van het totaal der schepping.

Wij, die zoeken naar een uitingsmogelijkheid, dan wel trachten te ontvluchten aan hetgeen voor ons kwaad lijkt of voor ons onaanvaardbaar is, wij moeten weten: al wat wijzelf doen, gepaard met elke intentie, die in ons leven bestaat, bepaalt de werking van God t.o.v. ons wezen. Dat wat wij aanvaarden voor onszelf, moeten wij ook voor anderen aanvaarden. Op het ogenblik, dat wij verschil maken tussen ons eigen wezen en iets anders, maken wij de grove fout een tegenstelling te scheppen in ons wezen; een tegenstelling, die zich openbaart in de werking van God t.o.v. ons. Is het ons doel te komen tot een scherpe scheiding van alle tegenstellingen, dan zou dit betekenen een verdeeldheid van ons eigen wezen. Het zou zelfs een ondergang betekenen, die in diepe somberheid ons dwingt niet meer onszelf te zijn, een dood

te sterven, verdeeldheid in ons.

Wij moeten dus trachten vóór alles het eenheidsprincipe in onszelf te realiseren. Dientengevolge geldt: Wij erkennen goed noch kwaad, wij erkennen liefde noch wraak, wij erkennen toorn noch verdraagzaamheid, wanneer het in ons eigen concept van de wereld gaat om de realisatie van God. Er is niets, dat onderscheid kan maken. Slechts ons eigen bewustzijn in zijn onvolledigheid zal een eenzijdigheid helpen bewerkstelligen. Deze eenzijdigheid zullen wij volgen, opdat zij ons voere tot een veelzijdigheid, die ten slotte een alomvattend begrip worden kan. Het heeft geen zin te spreken over het aanvaardbare of niet aanvaardbare van onze daden, tenzij omentwille van ons eigen wezen en bewustzijn, de beperkingen, die binnen onszelf worden opgelegd. Wij kunnen en mogen nooit deze beperkingen aan God toeschrijven, noch mogen wij aannemen, dat God in een even grote verdeeldheid, als wij in onszelf kennen, ons tweeledig achtervolgt: enerzijds met Zijn liefde, anderzijds met Zijn toornige wraak.

Wat voor onszelfen geldt, geldt voor allen. Wij hebben het recht niet noch de mogelijkheid de betekenis van de daden van anderen, de betekenis van het leven van andere levende wezens in onszelfen na te gaan. De wereld is daarvoor te groot en te verward, ons bewustzijn is daarvoor te klein. U zult dus begrijpen, dat het aanvaarden van God op de juiste wijze impliceert: de totale aanvaarding van de gehele wereld, waarbij op dit ogenblik en volgens ons eigen beste weten de drijfveren, die in ons bestaan, een richting bepalen voor onszelfen. Niet omdat deze goed of kwaad is, maar omdat zij - krachtens de drang van ons bewustzijn - voor ons de enige mogelijkheid tot bewustwording in zich bergt.

Dit eerste punt nu gesteld hebbende, komen wij tot een tweede onderwerp, dat wij al evenzeer moeten beschouwen. Wij kennen onze God in de wetten, waardoor Hij Zich aan ons openbaart. Die wetten zijn over het algemeen bekend en worden veelal besproken. Het gaat mij niet om de wetten zelve en hun inhoud, maar om het karakter der wetten in het totaal der schepping.

Wanneer er een wet bestaat, moet er een wetgever zijn. Een regel is een eigenschapsbepaling. Elke wet, die gesteld wordt binnen een menselijke maatschappij, is een bepaling omtrent de geaardheid dier maatschappij, aangevende datgene, wat in die maatschappij wel plaatsvindt maar niet gewenst is en ook datgene, wat niet gebruikelijk is en toch verlangd wordt. Elke wet is dus een streven naar een ideaal, een idealisering a.h.w. van de bestaande toestand. Op het ogenblik, dat een werkelijk volmaakte toestand gerealiseerd wordt, zal er geen wet meer zijn.

De goddelijke wet in zijn totaliteit is dus een uitdrukking van een zekere onvolmaaktheid. Die onvolmaaktheid behoeft niet te bestaan in het wezen Gods Zelve, maar zal moeten optreden in het wezen van een ieder, die deze wetten als zodanig ervaren en realiseren kan. Hoe uitdrukkelijker de wet wordt, hoe ingewikkelder haar uitdrukking, hoe groter het gebied, dat zij omvat, hoe kleiner het bewustzijn zal zijn van degene, die de wet ondergaat. Het is niet onze taak, om de goddelijke wetten dus te zien in alle finesses van hun openbaring en uiting. Het is slechts noodzakelijk, dat wij de beperkingen van ons wezen erkennen als door deze wetten ons thans voorgesteld.

Die beperking van ons wezen impliceert tevens de beperking van de God-in-ons. De God-in-ons kan dus niet zijn de totale God, maar is een deel van het Goddelijke. Elk deel van dat Goddelijke is beperkt, terwijl het totaal onbeperkt is. Dan mag ik stellen, dat elke goddelijke wet, die voor mij bestaat - onverschillig haar eventueel cosmische of meer persoonlijke uiting - te allen tijde zal zijn de realisatie van een deel Gods maar nooit van het geheel Gods. Dientengevolge kan de uit God geboren kracht elke cosmische wet overschrijden. Want in het Goddelijke bestaat ze niet. In het Goddelijke bestaat slechts de uitdrukking der volmaakte harmonie, die in de onvolmaaktheid van ons weten nog moet worden uitgedrukt met de woorden: God is al. In al is God. Zo zal al God zijn, wat God was.

Hiermede geven wij aan, dat al uit God geboren - zoals dat heet onder mensen - gelijktijdig deel van God is en blijft. Dat al datgene, wat eens onge-

deeld behoorde - ook door bewustzijn niet gescheiden van het Goddelijke - tot het totale wezen terug zal keren. Het is de enige bepaling, die wij kunnen geven. Daarbij werkt geen wet. Het is alleen een vaststellen van onze ervaring, van ons standpunt t.o.v. God.

De vraag: Hoe kunnen wij mensen dan de cosmische wetten vereenvoudigen en komen tot een steeds meer omvattend begrip van de werkelijke Kracht, die de wereld regeert? is samen te vatten als volgt: Ik weet niet, wat God is. Ik kan niet ervaren, wat God is. Ik kan niet aanvoelen, wat God is. Dientengevolge zal ik trachten aan te voelen het verband tussen de verschillende krachten, die zich aan mij als goddelijk voordoen. Zo zal ik trachten te begrijpen, dat de beperkingen, die zich voor mij steeds weer openbaren, niet werkelijke beperkingen zijn, maar ten hoogste uitdrukkingen van onvoldoende harmonie met het werkelijk Goddelijke. Zoekend naar realiteit, zal ik dan als mens en geest moeten constateren: Al wat ik ben is mij onbewust. Bewust ben ik mij slechts van de beperkingen, die mijn wezen delen tegen zichzelf.

De consequenties hiervan zijn natuurlijk vele. En ik wil ze dan - althans voorlopig - ook buiten beschouwing laten. Er is echter een derde punt, dat voor de doorsnee-mens nog belangrijker is dan beide voorgaande, waar beide voorgaande te abstract en te ver gelegen zijn van het normaal menselijk denken. Het is de vraag: Hoe kan een goddelijke Kracht zich in mij openbaren? Hoe kan ik komen tot een realisatie van goddelijke werkingen binnen mijn wezen en van uit mijn wezen in de wereld?

Het antwoord op deze vraag zou simpel gegeven kunnen worden. Het zou dan echter niet voor een praktische toepassing in aanmerking komen. Dit antwoord luidt: Indien ik weet wat in mij leeft, wordt datgeen wat in mij leeft, werkzaam in al wat ik ken. Indien ik dus een goddelijke Almacht in mijzelf een levende kracht weet te zijn, zal deze Almacht van uit mij zich openbaren t.o.v. al hetgeen ik ontmoet of ken.

Hieraan heeft de mens echter niet voldoende. De mens zoekt meer en gelijktijdig minder. Hij zoekt een voor zijn begripsvermogen begrijpbare en vatbare aanduiding, die hem precies definiëert, hoe hij is, wat hij is en met welke kracht hij t.o.v. de wereld werkzaam kan zijn. Deze principes - ten dele magisch - berusten wederom op esoterische wijsheid. Ik wil ze dan in hun eenvoudigste vorm hier een ogenblik geven. (Indien U daartoe een verzoek wilt indienen op de een of andere bijeenkomst, kan dit later desnoods worden uitgewerkt.)

De kracht, die in ons schuilt, is onbeperkt. Onze voorstelling van het "ik" maakt het echter onmogelijk deze kracht werkelijk te hanteren en te gebruiken. Het is noodzakelijk, dat we de onbeperkte kracht van het Goddelijke in ons als zodanig buiten ons denken en - dit buiten ons stellende - wederom projecteren als iets, dat op ons, voor ons en met ons werkt. In het voorstellingsleven wordt het innerlijk naar buiten gebracht. Al datgeen, wat in ons bestaat, stellen wij ons voor als buiten ons bestaande. Indien het echter buiten ons staat, wordt het voor ons bereikbaar, kunnen wij daarmee handelen, kunnen wij dit ondergaan en hanteren. Dit geldt zeker ook voor alle krachten, die in ons wezen bestaan. Het is dus noodzakelijk, dat we de krachten van uit ons wezen projecteren buiten ons wezen en deze daar als een werkelijkheid leren erkennen om te komen op het punt, waar de werkelijke kracht van het "ik" in de wereld gebruikt kan worden.

In de oudheid gebeurde dit door het scheppen van goden en schimmen, het stellen van de waarde van talismans en dergelijke methoden. Hierdoor bracht de mens een deel van zijn eigen kennen, weten en eigenschappen onder in een voor hem vatbaar en aanvaardbaar wezen of voorwerp, buiten zijn persoonlijkheid. Door het contact met dit voorwerp of wezen werd dan hetgeen leefde in zijn persoonlijkheid voor hem een daadwerkelijke kracht, die bruikbaar werd. Ik geloof, dat ik hier mag stellen, dat iedere mens hiertoe in staat is.

Er werd nu gezegd, dat geloof de moeilijkste zaak is van alle en tevens de noodzakelijkste. Ik kan dit onderschrijven. Geloof betekent een aanvaarden van iets, wat in jezelf leeft en wat je buiten jezelf dus niet ziet.

Het houdt gelijktijdig in, dat - wanneer ik dit geloof niet bezit - geen enkele kracht van uit mijn wezen buiten mij kan bestaan en dus voor mij deze krachten onbenaderbaar en onbruikbaar blijven. Indien ik echter het geloof kan vinden om slechts een klein deel van de kracht, die in mij schuilt, te projecteren, kan ik aan de hand van deze projectie een reeks van werkingen veroorzaken voor mijn eigen wezen binnen mijn eigen wereld, die een steeds sterker vertrouwen, een steeds groter inzicht, een steeds groter geloof naar voren brengen. Naarmate ons geloof en vertrouwen - hetzij in een buiten ons gelegen God, hetzij in de kracht in onszelf - groter wordt, zullen wij in staat zijn deze kracht sterker te openbaren. Teruggrijpende naar de zo even reeds geponeerde stelling: Indien God in ons is, is de goddelijke Kracht in ons. Indien de goddelijke Kracht in ons is, kunnen we deze Kracht openbaren als zijnde het Goddelijke.

Zo kan ik dus hier naar voren brengen, dat in elke mens de totale mogelijkheid tot scheppen, herscheppen en vernietigen leeft, die in de Schep-per Zelve bestaat. Ofschoon wij delen zijn van de goddelijke Kracht, zal het totaal van deze delen voldoende zijn om al uit te wissen - buiten het Goddelijke - als directe kracht. Het is ons daardoor mogelijk om alle voor ons niet aanvaardbare waarden in onze wereld te vernietigen, zonder dat hiermede werkelijk iets ten onder gaat. De goddelijke Kracht in harmonie met ons eigen wezen hervormt zich tot een weerkaatsing van hetgeen ons wezen verlangt. (Dit laatste komt in de sferen sterker tot uiting dan in een stoffelijke wereld.) Wetende dat wij niets kunnen vernietigen, mogen wij hervormen zolang dit niet een bewust benadelen is van anderen, die wij erkennen als gelijkwaardig aan onszelf.

Dit laatste is een gevaarlijk standpunt, indien men het zuiver stoffelijk en zonder beschouwing van de esoterische waarden wil gebruiken. Practisch kan worden gezegd: Elke mens gelove aan een God buiten hem, Die hem voortdurend steunt en helpt. Een God, Die kenbaar is en Zich uit en openbaart. Daarnaast gelove de mens in de gelijkwaardigheid van alle mensen en in het recht van alle schepselen op het leven. Opdat hij daardoor - niet in strijd komende met zijn eigen bewustzijn - de goddelijke waarden zal kunnen openbaren ter vervolmaking van zijn wereld, ter vergroting van zijn bewustzijn en bevrijding van zijn eigen wezen uit de ban van het vorm-gebundene.

Ik ben mij ervan bewust, dat dit korte betoog niet veel lijkt op hetgeen U op de zondagen gewend bent te horen, op hetgeen U verwacht. Ik wil er echter op wijzen, dat het voor Uw eigen bewustwording nuttig - ja, misschien noodzakelijk - kan zijn dit gesprokene te bestuderen, te overwegen. Dat het verder voor U misschien ook erg nuttig kan zijn enkele van deze stellingen toe te passen op hetgeen gij in Uw eigen leven meemaakt en meegemaakt hebt. Dat gij inzicht zult krijgen in de voortdurende wisselwerking, die bestaat tussen de God in U en hetgeen gij meent buiten U te beleven, tussen de Kracht in U en hetgeen gij thans gelieft te noemen: realiteit. Ik meen, dat dit voor heden voldoende is. Ik wens U dus allen verder een gezegende zondag toe en geef het woord over aan de volgende spreker.

- - - - -

Goeden morgen, vrienden.

Wanneer je de stellingen hoort, die - abstract - eigenlijk staan voor de inhoud van ons wezen en ons leven, dan duizelt het je soms wel eens even. En dan vraag je je af: "Wat kunnen wij, simpele zielen, daar nu mee beginnen?" Vandaar dat ik me dan gaarne als taak stel om bepaalde punten daarvan althans een beetje lager bij de grond te halen in de hoop, dat U ze gemakkelijker begrijpt en dus ook gemakkelijker zult leren over bepaalde bezwaren heen te stappen.

Wanneer we het hebben over die God buiten ons en de Kracht, die je die God voortbrengt, dan klinkt dat zo onmogelijk. Dan vraag je je af: "Ja,

maar kan dat nu ooit werkelijk zijn?" Laten we ons daarom eens bezighouden met de mogelijkheden, die daarin schuilen.

Ik weet, dat er wel eens vrienden zijn, vriendinnen van de Orde, die op een gegeven ogenblik iets kwijt zijn of moeilijkheden hebben en dan uitroepen: "O.d.V. of broeder Zus of broeder Zo, sta ons bij, help mij eens even!" Een zeer normaal iets. Per slot van rekening de Katholieken hebben hun heiligen; en anderen, die strenger gelovig zijn, houden zich misschien eerder aan bepaalde engelen of misschien aan de Here Zelf. Hoe het ook zij, in elk van deze wezens, die aangeroepen worden, ligt een voorstelling van een zekere kracht en een zekere macht besloten.

Niemand van U zal het in zijn hoofd halen om een lening te sluiten bij een bedelaar. Vooral niet wanneer het een grote lening is. Dan ga je naar een bank. Als het een kleine is en je bent niet erg solvent, dan ga je natuurlijk naar je vrienden. Zo zult U het zich niet in Uw hoofd halen om een kracht aan te roepen, waarvan U van te voren aanneemt, dat zij U niet helpen kan. U heeft dus wel degelijk een voorstelling van wezens en krachten en mogelijkheden buiten Uzelf, die sterker zijn dan gij.

En nu het aardige: Als U naar een bankdirecteur toegaat, dan is die bankdirecteur een werkelijkheid. Maar we nemen toch niet aan, dat het hele kapitaal van die bank van de bankdirecteur is. Die bankdirecteur werkt met beleggingen en zal misschien bij die lening U ook teruggeven, wat U zelf indertijd als spaargeld op die bank hebt gestort; of wat Uw vrienden en bekenden door Uw bemiddeling hebben kunnen storten. Kijk, zo moet je nu eigenlijk de zaak zien van die aanroepingen. Wanneer je een kracht aanroept, dan roep je in wezen iemand aan, die voor jou toegang heeft - dus volgens jouw bewustzijn toegang heeft - tot de kapitaliën van kracht, die in dat wezen zelf ook nooit kunnen rusten. De consequentie is, dat elke aanroeping van deze soort dus in feite ten dele een veruiterlijking is van de God, Die in Uzelve leeft.

Ook zou ik er op willen wijzen, dat eigen sympathieën in de wereld vaak een grote rol spelen, wanneer men een ander om iets moet vragen. Ik kan me iemand voorstellen, die een aardig briefje aan Eisenhower schrijft, nietwaar? Een briefje om te vragen: Zeg, help me nou eens even. Maar iemand, die dat aan Kroetsjev doet, is in de westelijke wereld een betrekkelijke zeldzaamheid. En waarom? Om de doodeenvoudige reden, dat de sympathie - en dus ook de verwachtingen - het sterkst zijn gericht op Eisenhower als een brandpunt van de westerse wereld. En dat men de kracht achter het ijzeren gordijn eigenlijk meent beter te kunnen vermijden. Alleen wanneer het westen geen antwoord geeft, denkt men er wel eens over om naar het oosten toe te gaan. Wat dat betreft is het net als de mens in de middeleeuwen met God en de duivel. Hij begon met God te bidden om hem geld en rijkdom te geven. En deed Hij het niet, dan werd hij nijdig en liep hij naar de concurrentie, ongeacht de prijs, die hij daarvoor moest betalen.

Kijk, zo kunnen wij ons onmogelijk met enig resultaat wenden tot een kracht buiten ons, die ons niet sympathiek is. We moeten er immers vertrouwen in hebben. We moeten overtuigd zijn van het vermogen ervan, van de mogelijke vervulling. Nu ja, dan is het toch duidelijk, dat we onze "beste" vijand niet gaan aanspreken. Daar zoeken we onze beste vriend voor. Conclusie: De sympathie is een uitdrukking van een harmonie van eigenschappen, waardoor een onderling begrip - althans aanvoelen - tussen U en deze kracht kan bestaan.

Nou, wees maar niet bang, hoor; ik ga niet helemaal laag bij de grond, maar ik maak het toch ook niet ingewikkeld. De zaak is heel eenvoudig. U zoekt dus hulp - wanneer U hulp vraagt van geesten, etc. - in de aspecten van de schepping, die harmonisch zijn met Uw eigen wezen en waarin U bovendien een vertrouwen heeft, groter dan in Uw eigen wezen. In feite zal door die harmonie dat vertrouwen gesteld worden in krachten, die ook in Uw wezen aanwezig zijn. U zoudt dus die projectie-term ook hier goed kunnen toepassen. Waar harmonie nodig is om de aanroeping daadwerkelijk kracht te verlenen, wordt de kracht in het eigen "ik" onmiddellijk door de aanroeping gestimu-

leerd. Het komt dus hierop neer, dat menigeen anderen aanroept, zichzelf helpt en dan anderen bedankt. Dat is helemaal niet erg, want het gaat ons en per slot van rekening toch maar om zoveel mogelijk de kracht, die in onszelf is, te activeren, werkzaam te maken en deze kracht voor onszelf en voor anderen zo goed mogelijk te gebruiken, nietwaar.

Er komt dan natuurlijk onmiddellijk dat leuke puntje bij: Wie zichzelf mistrouwt, wie pessimist is, belet de kracht, die in en buiten het "ik" staat, het "ik" te helpen. Alle pessimisme, werkelijk pessimisme - dus een verwerpen niet alleen van mogelijkheden maar zelfs een ontkennen van het bestaan van goed - is uit den boze, omdat het het goede voor ons bewustzijn verdrijft uit onze wereld met alle consequenties vandien. Want wanneer wij de mogelijkheden niet kennen en dus ook niet gebruiken, zullen we ook stoffelijk en geestelijk de gevolgen moeten ondergaan van deze eigenaardige bewustzijns-toestand.

Kou houd ik niet van slagzinnen. Ik wil heus niet gaan zeggen: "Mensen, blijf beslist optimist." Maar ik zou wel willen zeggen: "Realiseer je, dat er wezens buiten je bestaan, wier kracht de oneindigheid heeft geschapen. Realiseer je, dat daarboven nog veel grotere krachten zijn, zo groot, dat wij ze niet kunnen bevatten. En dat wij, indien wij met vol vertrouwen en begrip tot deze krachten roepen, diezelfde krachten in onszelf zien ontstaan."

We hebben natuurlijk niet genoeg aan een twijfelend geloof. Dat doet me denken aan iemand, die ik eens gekend heb, een boer. En die boer zat nogal erg in nood. Hij had nogal wat veeziekten en zo. En hij was - wat in mijn tijd iets verschrikkelijks was - een godloochenaar, een atheïst. Die goede boer kwam zozeer in het nauw, dat hij op een gegeven ogenblik bad: "God, genees m'n vee, dan zal ik aan je geloven." Maar ja, eigenlijk vond hij zichzelf gek, dat hij het zei. Had hij dat nu niet gedacht, dan had hij kans gehad op succes. Maar hij zei het met een soort innerlijk voorbehoud. Hij geloofde er helemaal niet aan. Hij was bang, dat de zaak toch failliet zou gaan, caduc zou gaan. En daardoor alleen maakte hij het elke kracht onmogelijk om hem te helpen. Hij beperkte dus onbewust zijn mogelijkheid om solvent, rendabel te blijven. Nu ja, U kunt het wel begrijpen, hoe het verhaaltje verder gaat. Deze arme boer faalde dus door zijn eigen falen van vertrouwen, van geloof in zijn eigen zoeken van positieve mogelijkheden. En hij zei toen natuurlijk: "Er is geen God, want anders had Hij me moeten helpen."

Dat is natuurlijk erg dwaas. Per slot van rekening, laten we nu eens aannemen - U heeft een erg goede koningin in Nederland op het ogenblik - dat U Haar een brief schrijft om hulp. Dat kan. Dan is het ook heel goed mogelijk, dat Zij U helpen zal, tenzij U vergeet de brief te posten. Wanneer U dan Haar verwijt, dat Zij geen antwoord heeft gegeven op Uw vraag, Uw verzoek, Uw klacht, terwijl deze brief toch geschreven is, dan doet U dwaas. Wanneer wij God bidden zonder in Hem te geloven, wanneer wij krachten of geesten aanroepen, zonder in hen te vertrouwen, werkelijk en diep, zonder zeker te zijn: "Het komt precies zoals het hoort en anders niet.".....dan schrijven we onze brief, maar vergeten hem te verzenden. In het gunstigste geval verzenden wij hem met voorbehoud en dan wordt het een brief met strafport, die mischien geweigerd wordt.

Begrijpt U, wat ik bedoel? Wij moeten vertrouwen, geloven, zó sterk, dat ons de voorstelling, dat het verkeerd zou gaan of dat het anders zou gaan dan wij gebeden hebben, eenvoudig onmogelijk voorkomt. Wij erkennen slechts één ding: een weten, dat groter is dan het onse en dat dus onze vraag, die onjuist is, omzet in een andere vraag, die juister is.

Voorbeeld: U gaat naar een oude oom of tante toe. U zegt: "Hoor eens, ik zit zo in de purse, geef mij nu alsjeblieft elke week vijftig gulden." Die oom of die tante kan dat best doen, maar die geeft U niet die vijftig gulden. Want die denkt: "Misschien ben ik over een jaartje al in de gunstige gelegenheid om mijn neus op te trekken voor alle valuta's ter wereld. Dus dan kan ik ook jou niets meer geven." En die gaat naar een notaris toe, laat de zaak beschrijven en stort een kapitaal voor een lijfrente. Nu neemt dat vier

weken in beslag. En je had zo graag die vijftig gulden meteen in handen gehad. Kijk eens, wanneer je nu naar de oom of tante toegaat en je gaat ruzie maken, dat ze niets hebben gedaan, dan trekken ze die lijfrente terug. In het andere geval, dan zit je wel een ogenblikje in de nood, maar als je vertrouwend wacht, dan krijg je niet alleen maar vijftig gulden voor een zekere tijd. Neen, dan heb je a.h.w. een kapitaal, waaruit je regelmatig de rente kunt trekken.

Zo gaat het nu in de oneindigheid. Praten over cosmische wetten en hun oorsprong enz. is allemaal leuk, maar we weten dan toch maar, dat er voor onze wereld beperkingen bestaan. Als je het niet gelooft, dan moet je maar eens proberen om met een lege portemonnaie in een chic restaurant te gaan dineren. Dan merk je, dat er beperkingen zijn, hoor. Dus die beperkingen zijn de wetten, die uit onszelf voortkomen, accoord. Wanneer ik echter geloof, dat die beperking opgeheven kan worden, zal ze opgeheven worden. Maar niet volgens mijn huidige kleine bewustzijn, maar volgens een bewustzijn, dat past bij de mogelijke opheffing van die beperking. Met andere woorden onze eisen aan het leven, onze beden aan het leven en de krachten van het leven, die worden geleid niet door ons eigen bewustzijn in de vervulling, maar door een bewustzijn, dat die vervulling mogelijk maakt. Dus een bewustzijn hoger dan het onze, want anders hadden we het zelf kunnen doen. Dit hogere bewustzijn vervult de wens, maar in overeenstemming met de zuivere en goede normen, die deze vervulling niet slechts tot een ogenblikkelijk verschijnsel maken, maar tot een vast-blijvende waarde in jezelf. Een vervulling voor een ogenblik, daar hebben we niets aan. Alleen wat blijvend in ons zit, al is het alleen maar als bewustzijn, heeft betekenis, heeft waarde.

De consequentie is duidelijk: Wij vragen te veel voor één ogenblik, wij baseren ons op de nood van nu zonder na te denken over de mogelijkheid, dat die nood weer en weer en weer optreedt. Onze vraag echter voor een oplossing in het nu wordt automatisch tot een vraag, die het probleem uitschakelt als zodanig, daarvoor bewustwording stelt, beleving stelt, die voor eens en voor altijd die bittere vraag uit de weg ruimt. Dat houdt in, dat reacties en werkingen, die van uit het Goddelijke in ons of - zo U wilt: van de grote krachten en geesten in de wereld - tot ons uit zullen gaan, altijd andere zijn, dan wat wij verwachten. Want het kleine bewustzijn kan de werkingen van de grote krachten niet begrijpen, omdat de grote krachten, die worden geroepen, altijd aangepast zullen zijn aan de eisen, die worden gesteld.

Zo, dat was dan mijn poging om althans een deel van die voorgaande lezing te vereenvoudigen. Maar ik zou m'n aard verloothenen, als ik niet een poging deed om het hele zaakje nog even in een paar woorden te definiëren. Ik zou het zo willen zeggen - en dan gebruik ik dus gangbare termen -: Een gebed, dat verhoord wordt, is gehoord in de oneindigheid. En de vervulling uit de oneindigheid is meer, dan in het gebed gevraagd werd: ze is de oplossing van al wat in de eeuwigheid geïmpliceerd wordt door het gebed. Als zodanig is ze een bevestiging van alle dingen voor alle tijden en niet slechts een ogenblikkelijke oplossing voor één ogenblik. Wie zich dit realiseert, zal ongetwijfeld door zijn beroep op hogere krachten leren, dat er heel weinig voor nodig is om een klein ietsje tot stand te brengen, dat je zelf ook zou kunnen doen. Maar dat juist de vraag om meer, dan je zelf meent te kunnen verrichten, impliceert een verandering en in jezelf en in de toestanden, waarop je vraag was gericht.

Nu hoop ik, dat U niet zult zeggen: "Dat ze hem ook naar een zondagochtend sturen!" maar dat U zult zeggen: "Och, misschien kan ook de eenvoud soms licht in de duisternis brengen." Goeiendag, prettige zondag.

.....